

จากพระปฐมเจดีย์ถึงนครศรีทพ

การดำเนินงานโบราณคดีสมัยใหม่ในสมัยรัชกาลที่ ๔

วันพฤหัสบดีที่ 2 พฤศจิกายน 2566 เวลา 13.30-16.00 น.

ณ ห้อง LIB108 อาคารหอสมุด

รับชมย้อนหลัง Youtube : KMUTTLibrary

ผศ.ดร.ดวงมล อัสวมาศ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

เกร็ดประวัติศาสตร์

เครื่องปั้นดินเผาสมัยทวารวดี : หม้อมีสัน

หม้อมีสัน ตามรูปนี้เป็นลักษณะของเครื่องดินเผาที่ขุดพบเป็นจำนวนมากในแหล่งอารยธรรมทวารวดีที่เป็นรอยต่อมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายและยุคประวัติศาสตร์ตอนต้น แทบทุกชุมชนที่ขุดพบจะเจอเศษหม้อมีสันแบบนี้เต็มไปหมด ทั้งที่ศรีทพ ที่นครปฐม ที่คูบัว องค์ประกอบของเนื้อดินที่ใช้ก็คล้าย ๆ กันจนเหมือนกับว่ามีการแลกเปลี่ยนสูตร แลกเปลี่ยนความรู้ในการทำเครื่องปั้นดินเผา กันระหว่างชุมชน เช่น การใช้เทคนิคการผสมเกลบข้าวที่เห็นเป็นเส้นดำๆ ตามรูป ผสมลงไปในเนื้อดินเผาเพื่อให้เนื้อดินยืดยาวมีความเหนียวคงทนมากขึ้น มักพบในเครื่องดินเผาสมัยทวารวดีเป็นส่วนใหญ่

โดยเฉพาะที่นำมาปั้นเป็นพระพุทธรูปหรือพระพิมพ์ ส่วนถ้าเป็นเครื่องถ้วยชามดินเผาจะไม่ปรากฏการผสมเกลบข้าวนี้ แต่กลับจะมีดินทรายเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยยัดให้ภาชนะเนื้อดินให้มีความแกร่งทน นอกจากนี้ยังบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งดินสมัยนั้น โดยเฉพาะในแถบภาคกลางที่มีแร่ธาตุเป็นจำนวนมาก ต่างจากสภาพดินเปรี้ยวในแถบจังหวัดลุ่มภาคกลางในปัจจุบันมาก